

มาตรฐานการจัดทำบัญชี สำหรับหน่วยงานภาครัฐ

กรมบัญชีกลาง
The Comptroller General's Department

การปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ

ผลที่คาดหวัง

- ◆ ต้นทุนที่แท้จริงอันเกิดจากการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการ
- ◆ ฐานะการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน
- ◆ ความเป็นสากล และโปร่งใสของข้อมูลทางบัญชี
- ◆ การตัดสินใจของผู้บริหารด้วยการใช้ข้อมูลทางบัญชีที่มีคุณภาพมากขึ้น ทั้งในระดับหน่วยงานและระดับรัฐบาล

เครื่องมือ

- ◆ เกณฑ์คงค้าง ต้นทุนผลผลิต
- ◆ รายงานการเงิน
- ◆ มาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐ
- ◆ รายงานการเงิน และรายงานอื่น ๆ
ที่ใช้ข้อมูลทางบัญชี

การปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ

- เปลี่ยนหลักการบัญชี

เกณฑ์เงินสด

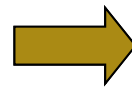

เกณฑ์คงค้าง

- ขยายวัตถุประสงค์ของการจัดทำบัญชี

ควบคุมและติดตาม

การใช้งบประมาณ

ติดตามสถานะการเงิน

และการใช้ทรัพยากร

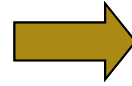
ในการดำเนินงาน

(ต้นทุนผลผลิต)

การปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ

- ขยายขอบเขตการจัดทำรายงาน

รายงานประกอบการ
ติดตามงบประมาณ

รายงานการเงิน
เพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป

- ปรับแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์การบัญชี

ระบบบัญชีส่วนราชการ

มาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐ

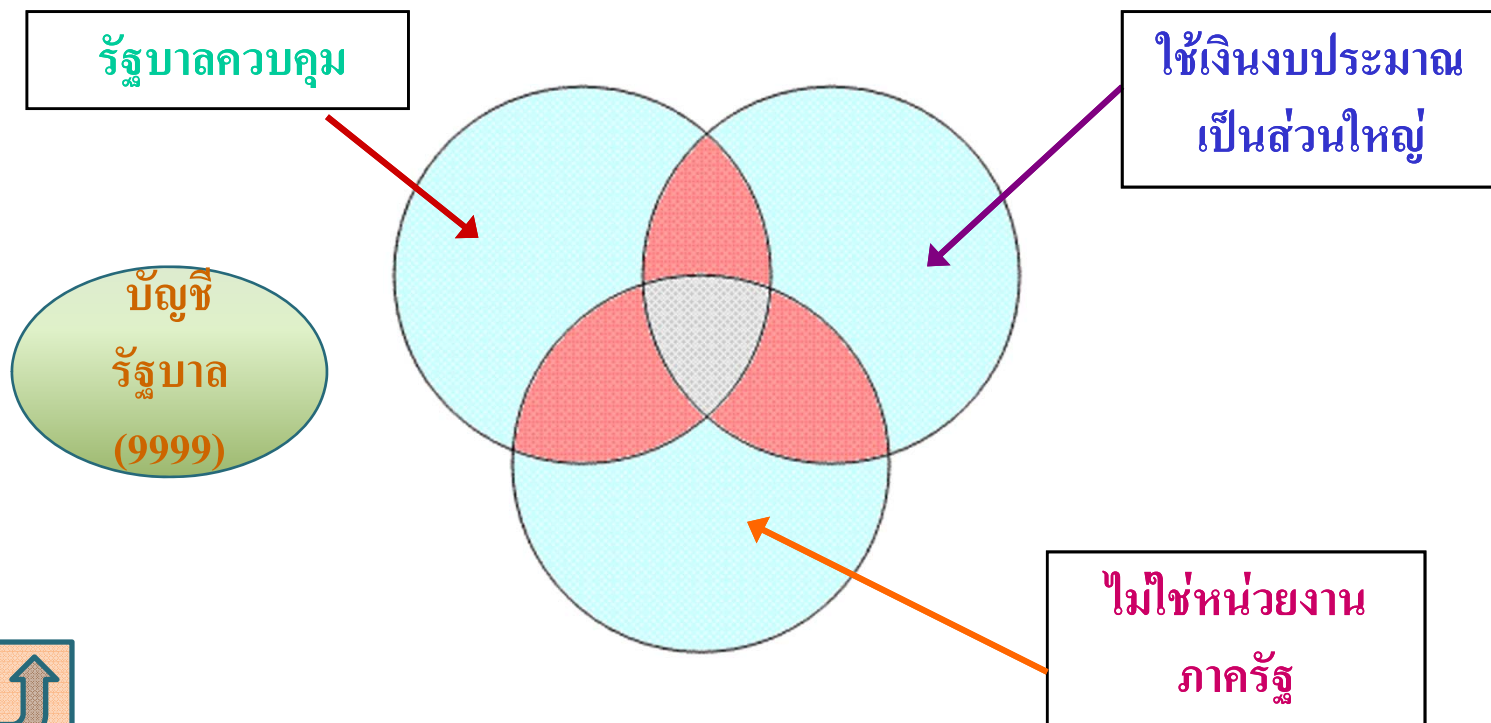
แนวคิดในการกำหนดหลักการบัญชีภาครัฐ

- หลักการควบคุม
 - รัฐบาลควบคุมหน่วยงานภาครัฐ
 - จัดทำงบการเงินรวมของแผ่นดิน (รัฐบาล)
 - หน่วยงานภาครัฐควบคุมทรัพยากร
 - กำหนดหน่วยงานที่เสนอรายงานเป็นหน่วยที่มีอำนาจควบคุมทรัพยากร (ระดับกรม)

แนวคิดในการกำหนดหลักการบัญชีภาครัฐ

หน่วยงานภาครัฐ

- ถูกควบคุมโดยรัฐบาล (มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายสำคัญ)
- ใช้เงินงบประมาณเป็นหลักในการดำเนินงาน (ระยะยาว)

1. รัฐบาลควบคุม+ไม่ใช้เงินงปม. >> เป็น

- ทูทมนเวียน

2. ไม่ถูกรัฐบาลควบคุม+ใช้เงินงปม. >> เป็น

- หน่วยงานอิสระตามรชน.

3. รัฐบาลควบคุม+ใช้เงินงปม. >> เป็น

- ส่วนราชการ

4. ไม่ถูกรัฐบาลควบคุม+ไม่ใช้เงินงปม. >> ไม่เป็น

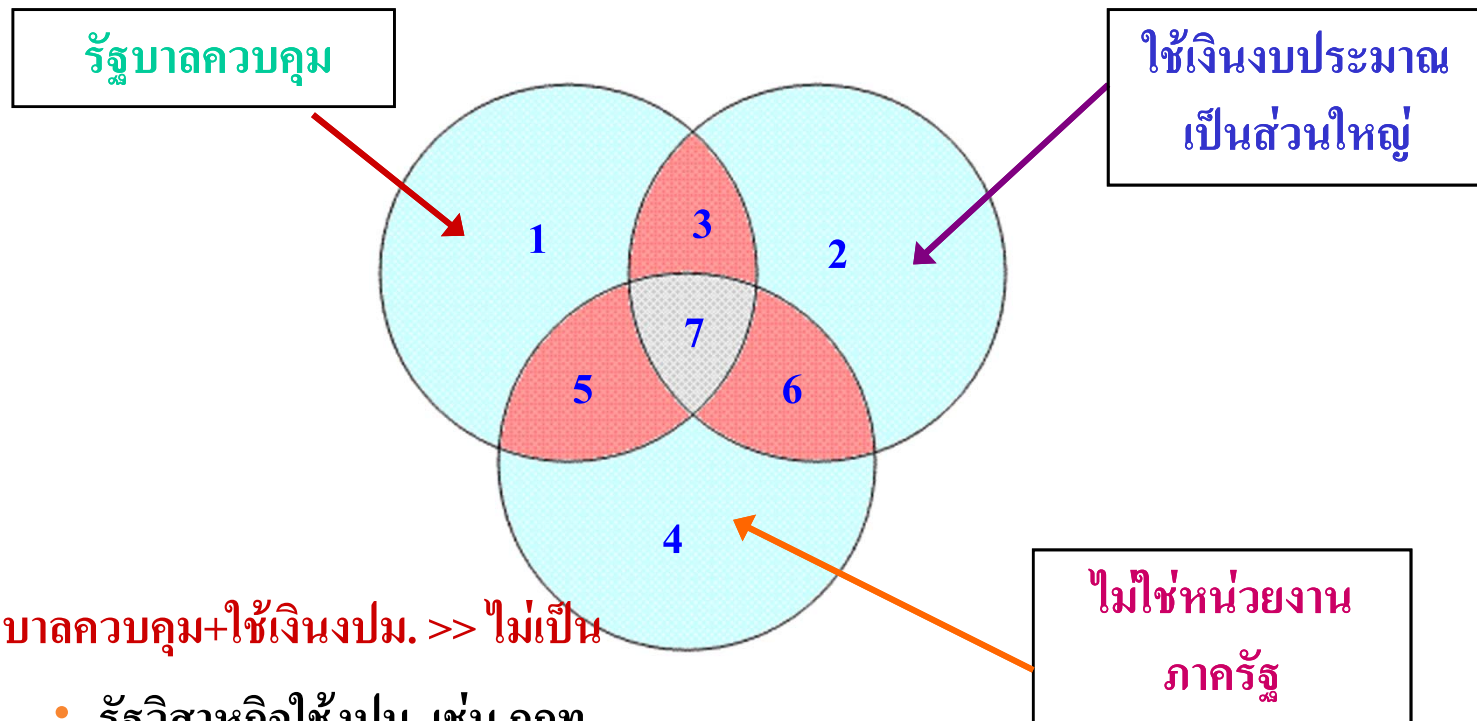
- ธนาคารแห่งประเทศไทย

5. รัฐบาลควบคุม+ไม่ใช้เงินงปม. >> ไม่เป็น

- รัฐวิสาหกิจไม่ใช้งปม. เช่น ปตท.

6. ไม่ถูกรัฐบาลควบคุม+ใช้เงินงปม. >> ไม่เป็น

- ไม่มี (มีเพียงใช้งปม.บางส่วน)

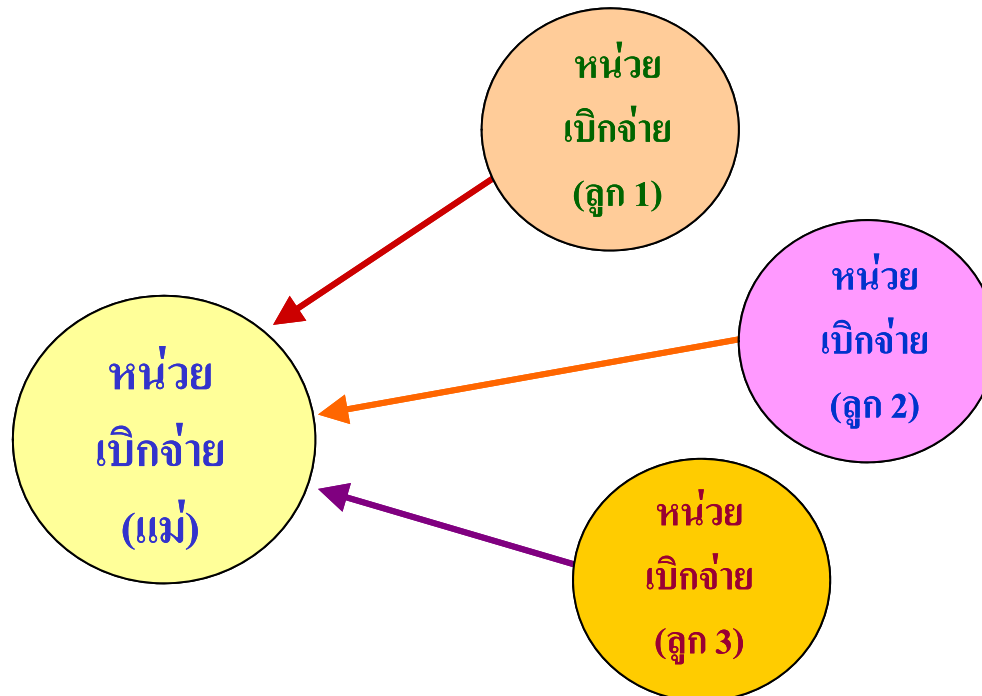
7. รัฐบาลควบคุม+ใช้เงินงปม. >> ไม่เป็น

- รัฐวิสาหกิจใช้งปม. เช่น กกท.

แนวคิดในการกำหนดหลักการบัญชีภาครัฐ

หน่วยงานภาครัฐ

- แต่ละหน่วยเบิกจ่ายภายใต้หน่วยงาน(กรม)เดียวกันบันทึกรายการของตนเองเป็นหน่วยทางบัญชีแยกจากกัน
- ทุกหน่วยเบิกจ่ายภายใต้หน่วยงานรวมกันจัดทำงบการเงิน 1 ชุด

แนวคิดในการกำหนดหลักการบัญชีภาครัฐ

- การบันทึกบัญชีตามความรับผิดชอบ
 - รายการที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ ไม่จำกัดเฉพาะความเป็นเจ้าของ เช่น ที่ดินราชพัสดุ
- เน้นผลผลิตมากกว่าประเภทเงิน
 - บันทึกเงินในงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณในลักษณะเดียวกันตามรายการที่เกิดขึ้น

แนวคิดในการกำหนดหลักการบัญชีภาครัฐ

สรุปขอบเขตของการบันทึกรายการแต่ละองค์ประกอบในงบการเงิน

- **สินทรัพย์** - ควบคุมประโยชน์การใช้งาน
อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ
- **หนี้สิน** - ภาระผูกพันที่ต้องชดใช้
อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ
- **ทุน** - สินทรัพย์สุทธิเมื่อเริ่มเกณฑ์คงค้าง/ตั้งหน่วยงาน
สินทรัพย์สุทธิเปลี่ยนแปลงสุทธิสะสม
- **รายได้** - สินทรัพย์สุทธิเพิ่มขึ้น
- **ค่าใช้จ่าย** - สินทรัพย์สุทธิลดลง

มาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐ

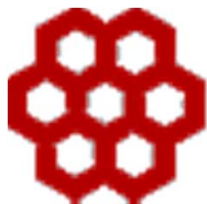
- หลักการและนโยบายบัญชีภาครัฐ
 - มาตรฐานรายงานการเงิน
 - ฝั่งบัญชีมาตรฐาน

มาตรฐานบัญชีที่ใช้อ้างอิง

IPSAS (International Public Sector Accounting Standards)

มาตรฐานการบัญชีไทย

**International
Accounting Standards
Board®**

**IAS (International
Accounting Standards)**

**IFRS (International
Financial Reporting Standards)**

ขอบเขตการถือปฏิบัติตามหลักการและ นโยบายบัญชีฯ

- ส่วนราชการระดับกรม
- หน่วยงานภาครัฐลักษณะพิเศษ
 - หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ
 - องค์การมหาชน
 - หน่วยงานอิสระที่ตั้งขึ้น โดยกฎหมายเฉพาะ
 - กองทุนเงินนอกงบประมาณ

โครงสร้างของหลักการและนโยบายบัญชีฯ

- หลักการและนโยบายบัญชีทั่วไป
- หลักการและนโยบายบัญชีแต่ละองค์ประกอบของงบการเงิน

หลักการและนโยบายบัญชีทั่วไป

- หน่วยงานที่เสนอรายงาน
- งบการเงิน
- ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน
- หลักการบัญชี
- รอบระยะเวลาบัญชี
- การดำเนินงานต่อเนื่อง
- การโอนสินทรัพย์และหนี้สิน
- รายการพิเศษ
- รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน

- ความเข้าใจได้
- ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
 - ความมีนัยสำคัญ
- ความเชื่อถือได้
- การเปรียบเทียบกันได้

ความเข้าใจได้ (Understandability)

- ข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถเข้าใจได้ดีในทันทีที่ผู้ใช้งบการเงินใช้ข้อมูลดังกล่าว
- ข้อมูลแม้ว่าจะมีความซับซ้อน แต่ถ้าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ก็ไม่ควรละเว้นที่จะแสดงในงบการเงิน เพียงเพราะเหตุผลที่ว่าข้อมูลดังกล่าวยากเกินกว่าที่ผู้ใช้งบการเงินบางคนจะเข้าใจได้
- ข้อแม้ว่า
 - ผู้ใช้งบการเงินมีความรู้ตามควรเกี่ยวกับธุรกิจ กิจกรรมเชิงเศรษฐกิจและการบัญชี รวมทั้งมีความตั้งใจตามควรที่จะศึกษาข้อมูลดังกล่าว

ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance)

- ข้อมูลที่มีประโยชน์ต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้บการเงิน ข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ก็ต่อเมื่อข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้บการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้บการเงินได้
- ข้อพิจารณา
 - ความมีนัยสำคัญ
 - การไม่แสดงข้อมูลหรือการแสดงข้อมูลผิดพลาดมีผลกระทบต่อผู้ใช้บการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ความมีนัยสำคัญขึ้นอยู่กับขนาดของรายการหรือขนาดของความผิดพลาดที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพการณ์เฉพาะซึ่งต้องพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป

ความเชื่อถือได้ (Reliability)

- ข้อมูลที่ไม่มีความผิดพลาดที่มีนัยสำคัญ รวมทั้งไม่มีความลำเอียงในการนำเสนอข้อมูลที่ทำให้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง
- ข้อพิจารณา
 1. การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม
 2. เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ
 3. ความเป็นกลาง
 4. ความระมัดระวัง
 5. ความครบถ้วน

การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

- ข้อมูลจะมีความเชื่อถือได้เมื่อรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีได้แสดงอย่างเที่ยงธรรม ตามที่ความต้องการให้แสดงหรือควรแสดง ดังนั้น งบดุลควรแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เป็นเจ้าของ เฉพาะรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายการ ณ วันที่เสนอรายงาน

เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ

- ข้อมูลต้องบันทึกและแสดงตามเนื้อหาและความเป็นจริง
เชิงเศรษฐกิจ มิใช่ตามรูปแบบทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว
เนื้อหาของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีอาจไม่ตรงกับรูปแบบ
ทางกฎหมายหรือรูปแบบที่สร้างขึ้น

สัญญาเช่า

- สัญญาเช่าการเงิน

Dr. สินทรัพย์ xx

Cr. เจ้าหนี้สัญญาเช่าการเงิน xx

Dr. เจ้าหนี้สัญญาเช่าการเงิน xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร xx

- สัญญาเช่าดำเนินงาน

Dr. ค่าเช่า xx

Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร xx

ความเป็นกลาง

- ข้อมูลที่แสดงอยู่ในงบการเงินมีความน่าเชื่อถือเมื่อมีความเป็นกลาง หรือปราศจากความลำเอียง งบการเงินจะขาดความเป็นกลาง หากการเลือกข้อมูลหรือการแสดงผลข้อมูลในงบการเงินนั้นมีผลทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจหรือใช้ดุลยพินิจตามเจตนาของกิจการ

ความระมัดระวัง

- การใช้กลยุทธ์ที่จำเป็นในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอน เพื่อให้สินทรัพย์หรือรายได้แสดงจำนวนสูงเกินไป และหนี้สินหรือค่าใช้จ่ายแสดงจำนวนต่ำเกินไป
- แต่ไม่ใช่จะทำการตั้งค่าเผื่อหรือสำรองสูงเกินความเป็นจริง

ความครบถ้วน

- ข้อมูลในงบการเงินที่เชื่อถือได้ต้องครบถ้วนภายใต้ข้อจำกัดของ ความมีนัยสำคัญและต้นทุนในการจัดทำ รายการบางรายการ หากไม่แสดงในงบการเงินจะทำให้ข้อมูลมีความผิดพลาด หรือ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิด ดังนั้น ข้อมูลดังกล่าวจะมีความ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจน้อยลงและขาดความน่าเชื่อถือได้

การเปรียบเทียบกันได้ (Comparability)

- ผู้ใช้งบการเงินต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการในรอบระยะเวลาต่างกันเพื่อคาดคะเนถึงแนวโน้มของฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการนั้น

การโอนสินทรัพย์และหนี้สิน

- รับรู้มูลค่าสุทธิตามบัญชีของ ส/ท หรือ น/ส เป็นส่วนทุนของหน่วยงานผู้โอนและผู้รับโอน
- รับรู้มูลค่าสุทธิตามบัญชีของ ส/ท หรือ น/ส เป็นค่าใช้จ่ายและรายได้ของหน่วยงานผู้โอนและผู้รับโอน

การโอนสินทรัพย์และหนี้สิน (ต่อ)

- โอนตามนโยบายรัฐบาล เช่น ยุบเลิกหน่วยงาน
หน่วยงานผู้โอน

เดบิต ค่าเสื่อมราคาสะสม

ทุน

เครดิต สินทรัพย์

หน่วยงานผู้รับโอน

เดบิต สินทรัพย์

เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม

ทุน

การโอนสินทรัพย์และหนี้สิน (ต่อ)

- หน่วยงานสมัครใจโอน เช่น กองทุนโอนส/ท ให้สรก.
- รถยนต์ราคาทุน 100 อายุ 5 ปี ต้นปีที่ 3 โอนไปให้หน่วยงานอื่น

ข้อมูลตามบัญชีของหน่วยงานผู้โอน

สินทรัพย์-ราคาทุน	100
ค่าเสื่อมราคาสะสม	40

การโอนสินทรัพย์และหนี้สิน (ต่อ)

หน่วยงานผู้โอน

เดบิต ค่าใช้จ่ายโอน ส/ท	60	
ค่าเสื่อมฯ สะสม	40	
เครดิต สินทรัพย์		100

หน่วยงานผู้รับโอน

เดบิต สินทรัพย์ (สุทธิ)	60	
เครดิต รายได้รับโอนส/ท		60

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

- บันทึกเป็นเงินบาท ณ วันที่เกิดรายการ
- ณ วันที่รายงาน
 - รายการที่เป็นตัวเงิน ใช้อัตราปิด
 - รายการที่ไม่เป็นตัวเงิน ใช้อัตราวันที่เกิดรายการ
- รับรู้ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนเป็นรายได้ / ค่าใช้จ่าย เมื่อมีการชำระเงิน / รายงานรายการที่เป็นตัวเงิน

หลักการและนโยบายบัญชีแต่ละองค์ประกอบ ของงบการเงิน

- สินทรัพย์
- หนี้สิน
- ส่วนทุน
- รายได้
- ค่าใช้จ่าย

การรับรู้

- คำนิยาม
- เกณฑ์การรับรู้
 - เป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะเกิดเหตุการณ์
 - วัสดุค่าได้ที่น่าเชื่อถือ

คำนิยาม

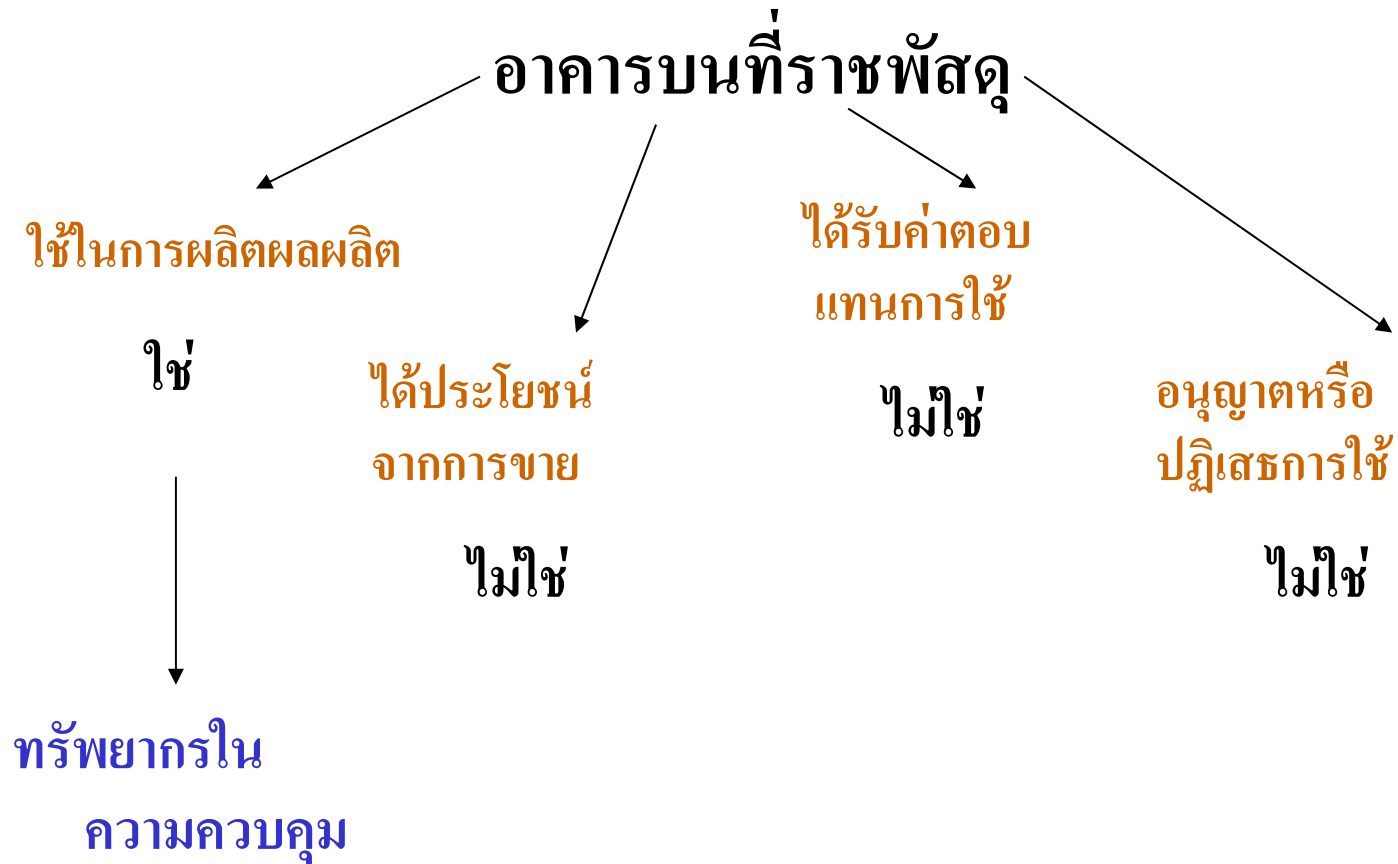
- สิ้นทรัพย์

- ทรัพยากรในความควบคุม
- เกิดผลประโยชน์ในอนาคต
- ศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้น

- หนี้สิน

- เกิดภาระผูกพันในปัจจุบัน
- จะเสียทรัพยากรในอนาคต
- ศักยภาพในการให้บริการลดลง

ทรัพย์สินในความควบคุม

คำนิยาม (ต่อ)

- รายได้
 - ผลประโยชน์ (Inflow) เข้าหน่วยงาน
 - สินทรัพย์สุทธิเพิ่มขึ้น
- ค่าใช้จ่าย
 - ผลประโยชน์ (Outflow) ออกจากหน่วยงาน
 - สินทรัพย์สุทธิลดลง

รายได้ตามค่านิยาม

เงินงบประมาณลงทุน

ผลประโยชน์เข้าหน่วยงาน

ใช่

สินทรัพย์สุทธิเพิ่มขึ้น

ใช่

รายได้

นโยบายบัญชีที่สำคัญบางรายการ

- เงินอุดหนุนราชการ
- วัสดุคงคลัง
- ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
- เจ้าหนี้
- รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง
- เงินกู้
- รายได้จากเงินงบประมาณ
- รายได้แผ่นดิน
- กำไร/ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์

เงินอุดหนุนราชการ

- ตามหลักการฯ

- ลักษณะ - เงินรับจากรัฐบาลเพื่ออุดหนุนจ่ายคชจ.ปลีกย่อยในสนง. เมื่อใช้จ่ายเงินแล้วต้องรวบรวมหลักฐานเพื่อเบิกงปม.มาขอใช้คืน
- การรับรู้ - เมื่อได้รับเงิน พร้อมกับบันทึกเงินอุดหนุนราชการรับจากคลัง
- การแสดงรายการ - ภายใต้อำนาจเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

- การบันทึกรายการในระบบ GFMS

- เมื่อตั้งเบิกเงินอุดหนุนในระบบฯ

เดบิต **เงินอุดหนุนราชการ**

เครดิต ใบสำคัญจ่าย

เงินอุดรพระราชการ (ต่อ)

- เมื่อรายการตั้งเบิกได้รับอนุมัติ
เดบิต ค้างรับกรมบัญชีกลาง
 เครดิต T/R – เงินอุดรพระราชการ
- รับรู้เงินอุดรพระราชการรับจากคลังเมื่อกรมบัญชีกลางสั่งจ่ายเงินให้หน่วยงาน
เดบิต T/E – เงินอุดรพระราชการ
 เครดิต เงินอุดรพระราชการรับจากคลัง
เดบิต เงินฝากธนาคาร
 เครดิต ค้างรับกรมบัญชีกลาง
- ส่วนราชการบันทึกการจ่ายเงินออกไปทั้งจำนวน
เดบิต ใบสำคัญค้างจ่าย
 เครดิต เงินฝากธนาคาร

วัสดุคงคลัง

- ตามหลักการฯ
 - ลักษณะ – สินทรัพย์ใช้หมดเปลืองสิ้นไปในการดำเนินงานปกติ มูลค่าไม่สูง ปกติไม่คงทนถาวร
 - การรับรู้ - เมื่อหน่วยงานตรวจรับของแล้ว และปรับปรุงรายการ ณ วันสิ้นปีจากการตรวจนับยอดคงเหลือ
 - การแสดงรายการ – ภายใต้อหวัข้อสินค้าและวัสดุคงเหลือ ในกลุ่มสินทรัพย์หมุนเวียน

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

- ตามหลักการฯ
 - ลักษณะ – สินทรัพย์ที่มีสภาพคงทนถาวร ให้ประโยชน์แก่หน่วยงานในระยะยาวเกินกว่า 1ปี มูลค่าต่อรายการตั้งแต่ 5,000 บาท ขึ้นไป
 - การรับรู้ – เมื่อหน่วยงานตรวจรับของแล้ว (จากการซื้อและจ้างก่อสร้าง)
 - การแสดงรายการ – ภายใต้อัตถุขื่อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ในกลุ่มสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน โดยแสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีในงบการเงิน และเปิดเผยรายละเอียดราคาทุน และค่าเสื่อมราคาสะสมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

- การบันทึกรายการในระบบ GFMIS
 - บันทึกเมื่อหน่วยงานตรวจรับ/ตั้งเบิกในระบบฯเป็นพัสดุสินทรัพย์ และ โอนเป็นสินทรัพย์ประเภทนั้นๆ เมื่อสร้าง/บันทึกรายละเอียดในข้อมูลหลักสินทรัพย์ (รายตัว) ในระบบฯ
 - บันทึกเป็นพัสดุงานระหว่างก่อสร้าง เมื่อตรวจรับงานจ้างก่อสร้างสินทรัพย์ ที่ต้องมีการจ่ายเงินหลายงวด โอนเป็นงานระหว่างก่อสร้างเมื่อสร้าง/บันทึกรายละเอียดในข้อมูลหลักสินทรัพย์ (รายตัว - งานระหว่างก่อสร้าง) ในระบบฯ จนกระทั่งการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อย จึงโอนงานระหว่างก่อสร้างออกเป็นสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง เช่น อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้าง

รายงานภายหลังจากการได้มาซึ่งสินทรัพย์

- รายงานนั้นทำให้หน่วยงานได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
 - อายุการใช้งานนานขึ้นและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
 - ส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด
 - ลดต้นทุนการดำเนินงานที่ประเมินไว้เดิมอย่างเห็นได้ชัด

รายงานภายหลังการได้มาซึ่งสินทรัพย์ (ต่อ)

- ทาสีอาคารสำนักงาน
- กั้นห้องเพิ่มภายในอาคารสำนักงาน
- ปรับปรุงห้องน้ำเดิม
- จ้างบริษัทปรับภูมิทัศน์โดยรอบสำนักงานด้วยการถมที่ดิน
- จัดทำป้ายไฟข้อมูลโดยติดตั้งบริเวณภายนอกอาคาร

ควรรับรู้รายการ
อย่างไร ?

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- ตามหลักการฯ
 - ลักษณะ – สินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวแทนซึ่งระบุแยกได้แต่ไม่มีรูปร่าง ให้ประโยชน์แก่หน่วยงานในระยะยาวเกินกว่า 1 ปี เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์
 - การรับรู้ – เมื่อหน่วยงานตรวจรับของแล้ว (กรณีตรวจรับงานเป็นงวด ๆ บันทึกเป็นสินทรัพย์ระหว่างพัฒนาไว้จนพัฒนาเสร็จเรียบร้อยจึงโอนออกเป็นสินทรัพย์ประเภทนั้น)
 - การแสดงรายการ – ภายใต้อำนาจซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ในกลุ่มสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน โดยแสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีในงบการเงิน และเปิดเผยรายละเอียดราคาทุน และค่าตัดจำหน่ายสะสมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เจ้าหนี้

- ตามหลักการฯ
 - ลักษณะ – ภาระผูกพันต่อบุคคลอื่นที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานปกติ
 - การรับรู้ – เมื่อหน่วยงานได้ตรวจรับสินค้า/บริการ สินทรัพย์จากผู้ขายแล้ว
 - การแสดงรายการ – ภายใต้หัวข้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ในกลุ่มหนี้สินหมุนเวียน ตามราคาทุน และเปิดเผยรายละเอียดประเภทเจ้าหนี้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

- ตามหลักการฯ
 - ลักษณะ – เงินที่ได้รับไว้โดยมีภาระจะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินในงวดปีถัดไป
 - การรับรู้ – เมื่อหน่วยงานปรับปรุงบัญชีสิ้นปี
 - การแสดงรายการ – แสดงเป็นหนี้สินหมุนเวียน
- ในระบบ GFMIS เมื่อบันทึกปรับปรุงสิ้นปีแล้ว จะมีการกลับรายการ ณ วันเริ่มต้นปีบัญชีถัดไป

เงินกู้

- ตามหลักการฯ
 - ลักษณะ – ภาระผูกพันอันเกิดจากเงินที่กู้ยืมจากบุคคลอื่น
 - การรับรู้ – เมื่อได้รับเงินกู้ หรือเมื่อแหล่งเงินผู้ให้กู้แจ้งว่าได้เบิกจ่ายเงินกู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานโดยตรงแล้ว
 - การแสดงรายการ – แสดงตามราคาทุน โดยแสดงเงินกู้ที่มีกำหนดชำระคืนภายใน 1 ปีและส่วนของเงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระคืนภายใน 1 ปี เป็นหนี้สินหมุนเวียน และแสดงเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระคืนเกินกว่า 1 ปี เป็นหนี้สินไม่หมุนเวียน

รายได้จากเงินงบประมาณ

- ตามหลักการฯ
 - ลักษณะ – เงินงบประมาณที่หน่วยงานเบิกจากคลัง
 - การรับรู้ – เมื่อหน่วยงานได้รับเงิน/เมื่อได้รับหลักฐานแจ้งการจ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิแล้ว
เมื่อได้รับอนุมัติการเบิก (จ่ายตรง) หรือเมื่อตั้งเบิก (จ่ายผ่าน)
 - การแสดงรายการ – แสดงด้วยยอดสุทธิจากงบประมาณเบิกเกินส่งคืน ภายใต้หัวข้อรายได้จากการดำเนินงาน ในงบรายได้และค่าใช้จ่าย และเปิดเผยรายละเอียดประเภทของเงินงบประมาณที่เบิกจากคลังก่อนหักยอดเบิกเกินส่งคืน รวมทั้งแสดงยอดงบประมาณเบิกเกินส่งคืนเป็นรายการหักในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายได้จากเงินงบประมาณ (ต่อ)

- ในระบบ GFMIS
 - บันทึกรายได้จากเงินงบประมาณเมื่อหน่วยงานตั้งเบิกเข้าสู่ระบบแล้ว
กรณีหน่วยงานเลือกวิธีจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝาก หน่วยงาน
เดบิต ค่ารับกรมบัญชีกลาง
เครดิต **T/R – รายได้งปม.จากรัฐบาล (ตามงบ)**
 - บันทึกรายได้จากเงินงบประมาณเมื่อกรมบัญชีกลางอนุมัติสั่งจ่ายเงินเข้า
บัญชีผู้ขายแล้ว กรณีหน่วยงานเลือกวิธีจ่ายเงินตรงเข้าบัญชีผู้ขาย
เดบิต เจ้าหนี้
เครดิต **T/R – รายได้งปม.จากรัฐบาล (ตามงบ)**

รายได้แผ่นดิน

- ตามหลักการฯ
 - ลักษณะ – เงินที่หน่วยงานได้รับและจะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน
 - การรับรู้ – เมื่อเกิดรายได้ (ปัจจุบันใช้เกณฑ์เงินสด)
 - การแสดงรายการ – แสดงรายได้แผ่นดินจัดเก็บตามมูลค่าขั้นต้น (gross basis) ก่อนหักรายการใด ๆ และแสดงรายละเอียดรายการหักต่าง ๆ ตามลำดับ ได้แก่ การถอนคืนรายได้ การจัดสรรรายได้ (ยกเว้นตามระเบียบ) การนำส่งคลัง การปรับปรุงรายได้รอนำส่งคลัง ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

กำไร/ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์

- ตามหลักการฯ

- ลักษณะ – ผลต่างระหว่างเงินที่หน่วยงานได้รับจากการขายสินทรัพย์ถาวรที่เลิกใช้และมูลค่าสุทธิตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ณ วันที่ขาย
- การรับรู้ – รับรู้เมื่อส่งมอบสินทรัพย์ให้กับผู้ซื้อแล้ว
- การแสดงรายการ –
 - หากหน่วยงานเก็บเงินจากการขายไว้ใช้ได้ จะแสดงกำไร/ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไว้ในหัวข้อรายได้/ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน
 - หากหน่วยงานต้องนำส่งเงินจากการขายเข้าคลัง จะแสดงเงินที่ได้รับจากการขายเป็นรายได้แผ่นดินในหมายเหตุประกอบงบการเงิน และแสดงเฉพาะมูลค่าสุทธิตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ขาย (ค่าจำหน่าย) ไว้ในหัวข้อรายได้/ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน

กำไร/ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์

- ในระบบ GFMIS

- รับรู้เมื่อส่งมอบสินทรัพย์ให้กับผู้ซื้อแล้ว

เดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร

เครดิต รายได้จากการจำหน่ายสินทรัพย์

- จำหน่ายสินทรัพย์ออกจากระบบฯ

เดบิต ค่าจำหน่ายสินทรัพย์

ค่าเสื่อมราคาสะสม

เครดิต สินทรัพย์

นโยบายบัญชีภาครัฐเฉพาะเรื่อง

● บัตรภาษี

- รับรู้หนี้สินจากการออกบัตรภาษีคู่กับค่าใช้จ่ายอุดหนุนผู้ส่งออกเมื่อออกบัตรภาษี
- ลดภาระหนี้สินเมื่อมีการนำบัตรภาษีมาใช้ชำระค่าภาษีหรือบัตรหมดอายุโดยไม่มีการนำมาใช้
- บัตรภาษีที่ได้รับโดยหน่วยงานผู้จัดเก็บรายได้ภาษีจัดเป็นรายการเทียบเท่าเงินสด
- เปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติม
 - บัตรภาษีและบัตรภาษีระหว่างทาง
 - หนี้สินจากการออกบัตรภาษี (หนี้สินไม่หมุนเวียน)
 - รายได้เงินชดเชยการส่งออก (จัดสรรจากรายได้ภาษีเข้าเป็นเงินฝากฯ)
 - คชจ.เงินอุดหนุนเพื่อชดเชยการส่งออก (มูลค่าบัตรภาษีที่ออกระหว่างงวด) และรายได้เงินอุดหนุนชดเชยส่งออกรับคืน (บัตรภาษีหมดอายุ)

นโยบายบัญชีภาครัฐเฉพาะเรื่อง

- **หนี้สาธารณะ**
 - วัตถุประสงค์หนี้สินตามจำนวนเงินที่จะต้องจ่ายเพื่อชำระภาระผูกพัน (จากการกู้ยืม) วัตถุประสงค์ปัจจุบันของจำนวนเงินที่จะต้องจ่ายชำระในอนาคต
 - รับรู้ส่วนต่ำ/ส่วนเกินมูลค่าพันธบัตรด้วยวิธีอัตราดอกเบี้ยทบต้น (Effective interest method) ไปปรับปรุงดอกเบี้ยจ่ายตลอดอายุที่เหลือของพันธบัตร
 - เปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติม
 - มูลค่าเงินกู้ต้นงวด เปลี่ยนแปลงระหว่างงวด ปลายงวด
 - อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาของสัญญาเงินกู้ และเงื่อนไขการกู้ยืมที่สำคัญ
 - ภาระค่าประกัน
 - อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้แปลงค่าหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ
 - ดอกเบี้ยจ่ายระหว่างงวด

รายงานการเงิน

หลักการและนโยบายบัญชีทั่วไป

- หน่วยงานที่เสนอรายงาน
- **งบการเงิน**
- ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน
- หลักการบัญชี
- รอบระยะเวลาบัญชี
- การดำเนินงานต่อเนื่อง
- การโอนสินทรัพย์และหนี้สิน
- รายการพิเศษ
- รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

หน่วยงานภาครัฐที่เป็น
หน่วยงานที่เสนอรายงาน
ต้องจัดทำงบการเงินเพื่อ
วัตถุประสงค์ทั่วไป

รายงานการเงิน

เพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ

- ฐานะการเงิน
- ผลการดำเนินงาน
- กระแสเงินสด

รายงานการเงิน

การใช้ประโยชน์จากรายงานการเงิน

- ✓ ประกอบการตัดสินใจจัดสรรทรัพยากร
- ✓ จัดทำงบการเงินรวมของแผ่นดิน
- ✓ จัดทำรายงานประจำปีในระดับต่าง ๆ

มาตรฐานรายงานการเงิน

- หลักเกณฑ์ทั่วไป
- หน่วยงานที่เสนอรายงาน
- ส่วนประกอบของรายงาน
- รูปแบบของรายงาน

หลักเกณฑ์ทั่วไป

- หลักการและนโยบายบัญชีฯ ฉบับที่ 2
- เกณฑ์คงค้าง
- ความสม่ำเสมอ
- **ความมีนัยสำคัญ**
- ข้อมูลเปรียบเทียบ
- รอบระยะเวลาบัญชี
- กำหนดส่งรายงาน

ความมีนัยสำคัญ

- มีนัยสำคัญ โดยลักษณะ
 - แยกแสดง
- มีนัยสำคัญ โดยขนาด
 - รวมแสดงกับรายการลักษณะเดียวกัน
 - รวมแสดงกับรายการลักษณะคล้ายกัน
- ไม่มีนัยสำคัญ

หน่วยงานที่เสนอรายงาน

หน่วยงานที่สามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ามีผู้ต้องการใช้ประโยชน์จากรายงานการเงินของหน่วยงานนั้นเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร

หน่วยงานในระดับที่(จะ)ได้รับการจัดสรรและอนุมัติงบประมาณ และมีอำนาจจัดการทรัพยากรการเงินในความดูแล

- ส่วนราชการระดับกรม
- ทูตหมุนเวียน
- หน่วยงานอิสระ
- องค์การมหาชน
- รัฐวิสาหกิจ และอื่น ๆ เช่น งบจังหวัด

หน่วยงานที่เสนอรายงาน

หน่วยงานที่เสนอรายงานซึ่งอยู่ในขอบเขตของการจัดทำรายงานการเงินในภาพรวมของรัฐบาล ต้องส่งรายงานการเงินให้กระทรวงการคลังเพื่อการจัดทำรายงานการเงินรวมของแผ่นดิน

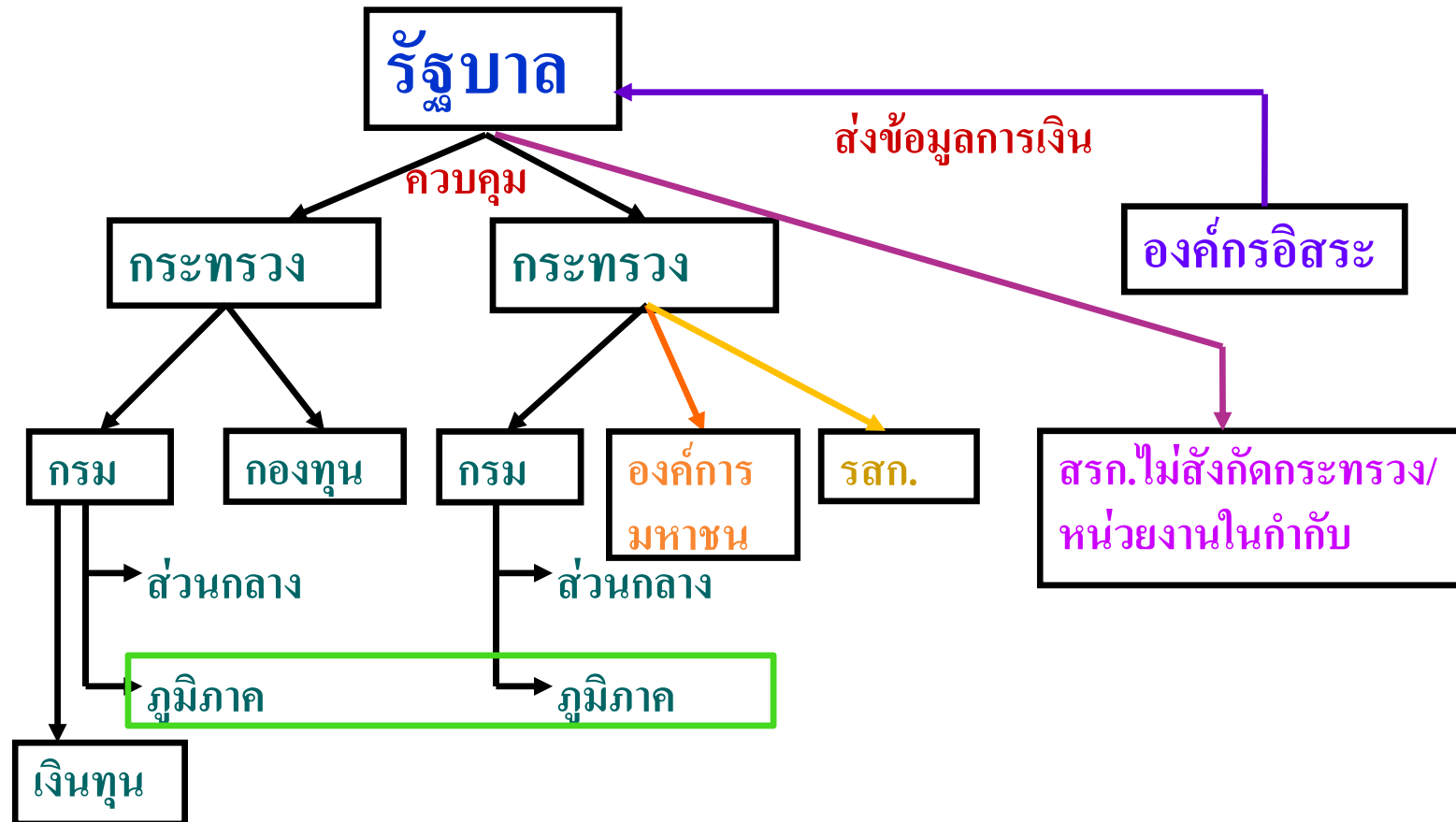
หน่วยงานในความ
ควบคุมของรัฐบาล

หน่วยงานที่ใช้เงินงบประมาณ
ในการดำเนินงานเป็นส่วนใหญ่

- ส่วนราชการระดับกรม
- กองทุนเงินนอกงบประมาณ
- องค์การมหาชน
- หน่วยงานอิสระ และอื่น ๆ

หน่วยงานที่เสนอรายงาน

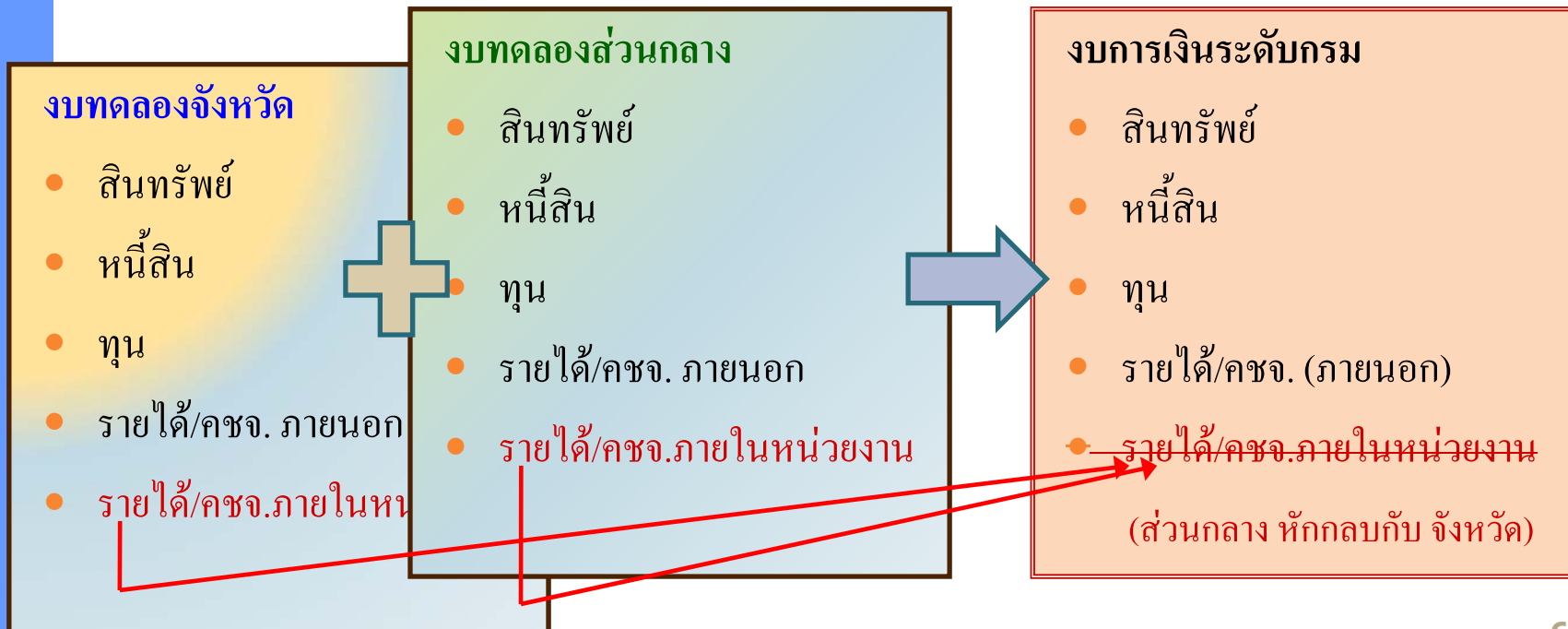

การนำเสนอรายงาน

หน่วยงานภาครัฐ (ระดับกรม)

ส่วนกลาง \longleftrightarrow X \longleftrightarrow ส่วนภูมิภาค

รายการระหว่างกันภายในกรม

ส่วนประกอบรายงานงานการเงิน

- งบแสดงฐานะการเงิน
- งบรายได้และค่าใช้จ่าย
- งบกระแสเงินสด
- หมายเหตุประกอบงบการเงิน

รูปแบบรายงานการเงิน

- มาตรฐานรายงานการเงิน
- ส.กรมบัญชีกลาง คำนวณที่สุด ที่ กค 0423.2 ว410 ลว.21/11/51
เรื่องรูปแบบรายงานการเงินของหน่วยงานภาครัฐ

งบแสดงฐานะการเงิน

สินทรัพย์	
สินทรัพย์หมุนเวียน	XX
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	<u>XX</u>
รวมสินทรัพย์	<u>XX</u>
หนี้สิน	
หนี้สินหมุนเวียน	XX
หนี้สินไม่หมุนเวียน	<u>XX</u>
รวมหนี้สิน	<u>XX</u>
สินทรัพย์สุทธิ	<u>XX</u>
สินทรัพย์สุทธิ	
ทุน	XX
รายได้สูง(ต่ำ)กว่าคชจ.สะสม	<u>XX</u>
รวมสินทรัพย์สุทธิ	<u>XX</u>

งบแสดงฐานะการเงิน

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	XX
ลูกหนี้ระยะสั้น	XX
รายได้ค้างรับ	XX
เงินลงทุนระยะสั้น	XX
สินค้าและวัสดุคงเหลือ	XX
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	<u>XX</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	XX

งบแสดงฐานะการเงิน

สินทรัพย์

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ลูกหนี้ระยะยาว	XX
เงินลงทุนระยะยาว	XX
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)	XX
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน (สุทธิ)	XX
สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน (สุทธิ)	XX
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	XX
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	<u>XX</u>

งบแสดงฐานะการเงิน

หนี้สิน	
หนี้สินหมุนเวียน	
เจ้าหนี้ระยะสั้น	XX
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	XX
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	XX
เงินทวงรอรับจากคลังระยะสั้น	XX
เงินรับฝากระยะสั้น	XX
เงินกู้ระยะสั้น	XX
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	<u>XX</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	XX

งบแสดงฐานะการเงิน

หนี้สิน	
หนี้สินไม่หมุนเวียน	
เจ้าหนี้ระยะยาว	XX
รายได้รอการรับรู้ระยะยาว	XX
เงินอุดหนุนรับจากคลังระยะยาว	XX
เงินรับฝากระยะยาว	XX
เงินกู้ระยะยาว	XX
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	<u>XX</u>
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	XX

งบรายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้จากการดำเนินงาน	XX
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	<u>(XX)</u>
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าคชจ.จากการดำเนินงาน	XX
รายได้/(คชจ.)ที่ไม่เกิดจากการดำเนินงาน	<u>XX</u>
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าคชจ.จากกิจกรรมตามปกติ	XX
รายการพิเศษ	<u>XX</u>
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	<u><u>XX</u></u>

งบรายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้จากการดำเนินงาน

รายได้จากรัฐบาล

รายได้จากงบประมาณ

XX

รายได้อื่น

XX

รายได้จากแหล่งอื่น

รายได้จากการขายสินค้าและบริการ

XX

รายได้จากเงินช่วยเหลือและเงินบริจาค

XX

รายได้อื่น

XX

งบรายได้และค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายบุคลากร	XX
ค่าเช่าเหมืองบ้านาญ	XX
ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม	XX
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	XX
ค่าวัสดุและใช้สอย	XX
ค่าสาธารณูปโภค	XX
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	XX
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน	XX
ค่าใช้จ่ายอื่น	<u>XX</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

- ◆ สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ
- ◆ รายละเอียดประกอบงบการเงิน
- ◆ รายงานฐานะเงินงบประมาณ
- ◆ รายงานรายได้แผ่นดิน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- ข้อมูลทั่วไป

ภารกิจหลัก ผลผลิตที่สำคัญ จำนวนบุคลากร ณ วันสิ้นปี

- หลักเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

เกณฑ์คงค้างตามหลักการและนโยบายบัญชี ฉบับ 2

หน่วยงานที่รวมอยู่ในงบการเงิน

รายการที่ปรากฏในงบการเงิน (เงินใน+เงินนอก+เงินรายได้แผ่นดิน)

รูปแบบการแสดงรายการในงบการเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- นโยบายบัญชี

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

การรับรู้รายได้

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายละเอียดประกอบงบการเงิน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
ลูกหนี้ระยะสั้น

หมายเหตุ

3

4

หมายเหตุที่ 3 ง/สและรายการเทียบเท่า/ส

เงินสดในมือ	xx
เงินฝากสถาบันการเงิน	xx
เงินฝากคลัง	<u>xx</u>
รวม	<u>xx</u>

หมายเหตุที่ 4 ลูกหนี้ระยะสั้น

ลูกหนี้เงินยืม	xx
ลูกหนี้ค่าสินค้าและบริการ	xx
ลูกหนี้อื่น	<u>xx</u>
รวม	<u>xx</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายงานรายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ

รายได้แผ่นดิน-ภาษี

XX

รายได้แผ่นดิน-นอกจากภาษี

XX

รวมรายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ

XX

หัก รายได้แผ่นดินถอนคืนจากคลัง

XX

รายได้แผ่นดินจัดสรรตามกฎหมาย

XX

รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง

(XX)

ปรับปรุงรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

XX

- 0 -

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายงานฐานะเงินงบประมาณ

รายการ	งบสุทธิ	สำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ/ สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงบประมาณ					
ผลผลิต					
งบ....					
รวม					

ปีปัจจุบัน

รายการ	เงินกันสุทธิ	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงบประมาณ			
ผลผลิต			
งบ....			
รวม			

ปีก่อน